

czek w głowie Ameryki

Surowa kontrola kanału panamskiego.

Słowo „Panama” nabrało historycznego, symbolicznego znaczenia dopiero w r. 1850, kiedy w związku z obywatelstwem, idącym w milijardy ft., bankrutem przedsiębiorstwa, utworzonego przez Ferdynanda Lesepa dla budowy kanału panamskiego.

Obłączyła to impreza, której zrealizowaniu stany przedwojennieli w przeszkodzie fatalne warunki klimatyczne i granicza tam febra żółta, przeżyli jednak wkrótce, bo już w roku 1902 Stany Zjednoczone Ameryki (Północnej). Od utworzonej w r. 1904 nowej republiki Panama oddzielony pas ziemi szerokości 16 kilometrów — i w ciągu dziesięciu lat stworzył dzieło naprawdę wielkie: pomnie: kanał panamski, jeden z najważniejszych punktów, pod względem militarnym i handlowym na całej kuli ziemskiej.

Otwarcie tego kanału przypadek na początku wojny światowej, skutkiem czego przepadł doświadczenie. A jednak warto poświęcić parę słów temu obłączyliemu dziełu, stanowiącemu chwalebny inżynierów i amerykańskich.

Kanał panamski jak wiadomo zbudowany został w ten miejscu środkowej Ameryki, gdzie szerokość lądu dochodziła zaledwie do 79 km, a zbocza Amatorów opadają do 54 metrów wysokości. Mierzy on 80 km długości przy szerokości zwierciadła wody od 100 do 300 metrów, a przeciętnej głębokości 12,5 mtr.

Z obu stron zoparlony jest w trzy podwodne słupy, każda 310 metrów długości i 11,2 mtr. głębokości. W ciągu pierwszych dwóch lat musiano grzebywać i zamykać z powodu trzęsienia obwarowania się ziemi na odcinku Culabra. A dotychczas stałe prace obłączyli drągi, wydobywając z dna kanału obwarująca się ziemię ze skał nadbrzeżnych.

Amerykanie bowiem zajął sobie doskonale sprawę z obłączyliego znaczenia tej drogi wodnej, zarówno pod względem ekonomicznym, jak militarnym.

To też cały ten pas ziemi z obu stron kanału podobny jest do jednego ogromnego obwarowania, na każdym kroku niemal spotyka się silne posterunki wojskowe, flotyle hydroplanów krążą w powietrzu, a u obu wyjść kanału stoją na kotwicy potężne okręty wojenne. Pamiętać

bowiem należy, że w ciągu siedmiu do ośmiu godzin ta droga można przeczerzyć największy okręt wojenny z wybrzeży Atlantyku na Ocean Wielki. Równocześnie wystarczająco zapotrzebowanie jednego dobowy okrętu wewnątrz kanału, by przerwać komunikację na kilka godzin.

Budynek urzędu imigracyjnego na Ellis Island, L. z w. wyspa pliczna w wrót Nowego Jorku, gdzie b. ostro kontroluje się przyjeżdżających do Stanów Zjednoczonych imigrantów. Niżej „Lamparka” na Coney Island.

Przed kąpielą, a po rozebraniu się, należy użyć kąpieli nowotłocznej. Podczas kąpania się w morzu wystrzegać się delikatego „Cymydatawa” węgów broca. Fale przybrzeżne należy chywać płazami, nigdy nie wchodzić, ze względu na odrychania i serce.

RZECZY CIEKAWY

BELGIJCZYCY NIE MOGA ZAPOMNIEĆ.

Wspomniał biblioteka w Louvain spalona przez Niemców podczas wojny, została odnowiona dzięki otwartości amerykańskiej. Badawcy amerykański Warren, który prace prowadził, zamieszkał na bibliotece biblioteki mapia, planującą zrealizowanie niemieckiej. Wybrani członkowie. Rektor uniwersytetu, w porozumieniu z odnowicielem, postanowił (zabliżyć) napisanie. Wzrost nie dał za wyobrazić, wycofał proces, lecz go przetrwał. Przez dwa tygodnie niestawiana została nowa biblioteka bez napisu, druzniny Belgów. Ale jeśli ten złożył rozdział Belgijczyków. Dawny asystent Warrena w obecności jednego z niemu widzą zniszczył, a następnie miała ustawiona biblioteka. Belgijczycy nie mogą zapomnieć.

UPALY WE FRANCJI I W ANGLJI

Gdy u nas w Polsce pogoda nie wiele różni się od jesiennej, mianki i wazony są obce. We Francji i Anglii, w tym czasie tygodnia wiele upały, przesyłami przesył w temperatura w Paryżu sięgła we wtorek 29 sierpnia C, w Lille zaś 31 sierpnia C. W Londynie upały się 100 dobowe, że iż znowotam w mieście kilkanaście wypadków porażenia słonecznego, temperatura zaś w południe sięgła 55 stopni C.

Uśmiechnij się!

- Jak się rozwija twój mózg?
- Mam moją zajęcia.
- Zamówiona od klijentów?
- Nie, uśmiecham się.

ZBYTECZNA BIAŁA.

W przeddzień kolejowym spotkali się przy psudokolor czarnej panowie ze wspólną przeszłością. Okazywał się, że każdy z nich od niedawna jest chrześcijaninem.

A ja jestem katolikiem — oświadczył Leony — bo inaczej miałbym trudności z dostawianiem go w domu.

— A ja zakochalem się w córce papieża — oznajmił. Wajnaktoż — i przesyłałem na parawolanie.

Co do mnie, to pokochałem ze śmiechem — zapowiedział Rodolaf — ja jestem anabaptysta.

Jeden z nich, Spafford, swego upieczony kociak, zachował i tenże, drowczyże z uportem, że powotowili nam pobudki listowa. Na to woląją łowarzysza przybrać:

— Panie Spafford, pan to opowiadał gojonom, a nie nam!

JAK W ZAKONIE.

Malżeństwo podobne jest do życia zakonnic. Ma swój regule. Z początku każde małżeństwo żyje według reguły. Imożniejsza się: wszystko robi ochotko, swobodnie i weselo. Później zaczynają żyć według zakonu. Każde małżeństwo, razie i najuważniejsza, musi i wieszac, choć bez błagawieństwa. Żyja też według reguły. Karmieloski, długie smaki, trudów, powstoj i krytycz. Odnajaz też odnia, jak w zakonie bezowocności, z osobie naukowcaj porządnie pisać iżepia. Zachowują też weselo regule karuzelow. Każde małry i co trzęgusie odami słoni — ba listami nawet — przypisyk nasz) domów nie przestawa.

— Dławił był, burza wesoła: dzień szedł. Dłiny dzieje się odbywają i dopiero na dzień balas następuje. Wreszcie porażka naraz i samopolegno, puszczeniego życia: Każde żyje w swojej stronie i żyje osobno.

W DOMIE BEZROBOCIA.

— Widzi pan, ten człowiek jest wściekły z głodu.

— A co robi?

Jak należy zachować się w czasie kąpieli leczniczych.

Kąpiele leczniczych nie należy brać łaźni. Dotyczy to szczególnie dzieci i osób osłabionych. Nie wolno kąpać się w kąpielu zaraz po obfitym jedzeniu, lecz w odstępie pół godziny po lekkim posiłku. Kąpiele stosować należy ściśle według przepisów lekarza.

W kąpielach solankowych należy poruczać się i rozciągać cieniejże miejsca ciała. W razie senności kąpiel natychmiast opuścić.

W kąpielach kwasowogłowych należy celem uniknięcia niepożądanych skutków przegrzania wewnątrz ciała należy zamykać kompres na głowę. W kąpielach tych należy również lekko się poruszać. Zasady pobierania kąpieli solankowych i siarczano-słonnych są takie same, jak dla kąpieli solankowych.

Temperatura kąpieli siarczano-słonnych powinna wahać się pomiędzy 28 — 30 st. R., temperatura wyższa może okazać się szkodliwa, szczególnie u osób nerwowych i wycieńczonych. W kąpielu należy zachowywać się wcalejnie spokojnie. Po kąpieli należy odpocząć pół godziny w łazience, następnie zaś przynajmniej jedną godzinę u siebie w domu.

Temperatura kąpieli borowinowych i młotowych, nasyconych wodą siarczaną powinna wynosić 30 — 34 st. R. W kąpielach tych należy poruczać się by w ten sposób przeprowadzić niejako masowanie ciała przez borowinę lub mól.

Kąpiele owe wywołują znaczne pocenie się, wobec czego po wyjściu należy w łazience lub też już poekaniaki odpocząć przynajmniej przez godzinę, dopóki ciało całkowicie nie ostygnie. O ile celem wywołania jeszcze silniejszych potów lekarz zapisuje gorące okłady młotowe, to po okładach tych należy również wyopoczać, celem doprowadzenia ciała do normalnej temperatury.

Po każdej kąpieli bezwzględnie odpocząć od pół do dwóch godzin i to w wygodnie, o ile możliwości w łazience na łóżku lub sofie. W czasie odpoczynku, o ile się nie spiesi, należy zachowywać zupełny spokój, zwłaszcza zaś nie wolno jeść.

Ciągłość pobierania kąpieli powinna się przerywać wedle wskazań lekarza. O ile kuracjusz w czasie kuracji odznacza szczególnejsze przemyślenie, podwyższenie temperatury, traci sen, odczuwa ból, lub zawroty głowy, to powinien natychmiast udać się do swego lekarza celem zbliżenia.

Kąpiele słoneczne należy stosować według przepisów lekarza. Nagłóg leżać w czasie kąpieli słonecznych powinna być odkryta. Rozpoczynając kąpiele słoneczne kąpielami powietrznymi w cieple i zwolna dopiero przechodzić na miejsce plaża słoneczna. Kąpiele słoneczne powinny trwać początkowo po parę minut potem kąpiele się powinien powiększać w miarę zaczerwienienia. Opalanie skóry należy przeprowadzać bardzo ostrożnie, gwałtownie bowiem opalenie się może spowodować ciężką chorobę z powodu oparzenia skóry.

Unikać należy porokrotowego kąpania się w wodzie lub wystawiania się na żar promieni słonecznych, należy natomiast po kąpieli słonecznej wzięć odpowiednio zimny natrik.

Kąpiele rzeźne nie powinny trwać za długo, przerywać je zaś należy bezwzględnie, zwłaszcza, kiedy kąpiele się zaczęły odznaczać najmniejszą nawet chłód.

Kąpiele morskie brać należy z wielką ostrożnością, już chłody z tego względu, iż nie każdy organizm znosi je. Ostrożność szczególniejszą jest tu wskazana, zwłaszcza u osób chorujących i dzieci.

ZDANIA

KTÓRYDEJ SIĘ WISKA BOJSEWIZIM?

Senacyjny „Dziennik Poznański” przestęga przed penetracją wpływów bolszewickich do Polski.

Penetracja kulturalna — artystyczna Moskwa — pisze się obecnie wyjątkowo intensywnie. Kąpiel, film, muzyka, plastyka, teatr — importowane z Rosji — bieżą w Polsce dzieła zainteresowania, niezarzą znowu. W samej Warszawie są pięć teatrów i rozrywkowych teatrów z 20 zespołami teatrów sowieckich, sprzedawanych po cenach chłopskich. „Krytyka Chiny” i inne paragonów sztuki rozrywki doniosła, a cieszy się w stolicy wielkim powodzeniem. Wychowawca eksperymenty Moskiewskich teatrów, rozważane są przez omniętość powzięcie. I co najważniejsze mówi się coraz częściej o potrzebie dyskusyjności z bolszewikami. Nie szczepia niepodobnie St. I. Witkiewicz obiecuje sobie, że „Bolszewizm” czy może zrobić dużo złobnego. Na dobitkę reaktorzy „Państwa Pracy” (samozwijany grupami „Legion Młodzieży”) głowią się zażądać do Warszawy — młodzież komunistyczną.

Niedzielnictwo powstaje na tem, że przyde i oszczędność na naszym społeczeństwie — to obce kłose — powoli ale systematycznie przegnoje dzieła — dochodziłajsiarżyci w tych dziedzinach życia publicznego. A dzieło to w skutkach ewnych jest nieobliczalne.

PRZEDSTAWICIELE HARCERSTWA CZESKOSŁOWACKIEGO W POLSCE.

W przyszłym tygodniu przybywają do Polski przedstawiciele harcerstwa czeskosłowackiego w celu wzięcia udziału w czeskiej organizacji harcerskiej prof. Chrastawa, oraz sekretarza międzynarodowego związku Złotyckiego. Przedstawiciele harcerstwa czeskosłowackiego przyjeżdżają, gdzie odbędzie szereg konferencji z przewodniczącym Związku Harcerstwa Polskiego, prof. Grawczyński. W sprawie omówienie siła sięgają współpracy między harcerstwem polskim a czeskosłowackim.

PROSZEK "Z. KOGUTKIEM"
(MIGRENO-NERVOSIN)
USUWA NAJUPORCZYWSZY
BÓL GŁOWY
MIGRENĘ NEURALGICZĄ
BÓLE ZĘBÓW,
GRYPĘ PRZEZIĘBIENIA
BÓLE ARTRETYCZNE.
STAWOWE KOSTNE i T.P.
PROSZKI TE WYRABIAMY, W POSTACI
TABLETEK.
ŻĄDANIE ORYGINALNYCH PROSZKÓW
"Z. KOGUTKIEM"

W londyńskim Hydeparku wprowadzono jako widowisko lądowe występy idyryczne baletu greckiego.

DRABNE OGŁOSZENIA

UZDROWISKA.
CZORSZTYN
Pensjonat „Jureczka”
przyjmują sanio.
Janina Dżewalska-Ko-
ściółka i mł. Dżemi-
oan. 4097

TRISKA WIEC.
Pensjonat „Ostoja”
— własność Sudrowskiego
pod zarządzeniem Felicy
Wąsowiczowej, poleca
słoneczne pokoje wy-
dzielony, czysty u-
mieszkanie. 4098

RAJKA - ZDRÓJ
chrześcijański Pen-
sjonat „Lisiba” tuż las
blisko rzeki. Pokoje
słoneczne. Kuchnia
warszawska. Pierwszy
sezon. 3071

**BYSTRA KOŁO BA-
LEJ** Uzdrowisko
Dzień Szarewiczer dla
wypoczynku łab le-
czenia. Ceny rzęzo-
we przystępne. 3189

**ZAKŁAD PRZYRO-
DNY** Uzdrowisko
Zaka Skarszawskiego
Przyszowa Limanowa
dyta jaska, sardów
w 1-10 zł. 3399

KRYNICA
Pensjonat dr. Szezo-
wiczo. Fizyjoogoino-
wy pobyt z kąpielami
mirtodionem 250 zł
umieszanie zł. 230. Ża-
danie prospektów. 3023

MORSZYN
piwowarszydy salin-
ny, pensjonat „Jelbitz”
Pokoje z uryumionym
łab bez. Zakład blisko
Ceny niskie. 3866

WILLA HELA”
w Kołobrzegu, przy Pi-
skiem poczta Jelenia,
słonek pokoje z ury-
umionym. Kuchnia, sa-
łazewka, ceny niskie,
3900

**TESP PASTYLKI-
MASŁOWE**
dla kwiatów i roślin pokojowych. —

POLECA
SKŁAD APTECZNY
M. JAGIEŁOWICZ
Sosnowiec, 3 Maja 7.

Dzisiaj premiera!

KINO „Zagłębie”
dawniej
Kino-Teatr
„Udziałowy”

Przygoda miłosna
z Albertem Prejean i Mary Glory
w rolach tytułowych

NA SEZON LETNI

Poleca się duży wybór kielbas
żywecko-turystycznych,
suchych po 3 zł. za 1 kg.
Towar pierwszego gatunku. —

JOZEF KOSS i S-ka
Sp. z ogr. odp. 4071
SOSNOWIEC, WARSZAWSKA 14.

Od poniedziałku 12 do 15 czerwca włącznie
Wielki film reżyserji Turzańskiego p. t.

„Hotel studentów”
Dramat psychologiczny z życia młodzieży w Paryżu.

Nadprogram 1-aktowy dodatek dźwiękowy w którym wy-
stąpią polscy artyści: Adam Brodzisz, Bodo, Witold Centl, Marja Bogda.

Dziś i dni następane
Najwspanialsza komedia dźwiękowa 1933 r!

BUSTER KEATON rozmieśnia do łez mi-
łośników niebawymych
„kawałów” w nieprawdopodobnej orgji śmiechu p.t.

„Kino EDEN”
Sosnowiec, Dębliska 4
tel. 10-95.

„Hotel studentów”
Pośrednik miłości

Tartak
w Sosnowcu, Dziel-
wa 38, tel. 1-15 poleca
drzewo blusnowia i
siłnikowe. 3748

BEZPŁATNE
polecenie komunistycznej
udziałem jak usunąć
pod pełną gwarancją
pianny, węgry, krosty,
kaszka, podskórna, li-
żaczka smęci, pięć,
zmarznika. Okołoście
przyjmują odzwonnie
15 — 17 i listopanie.
Wydział Komitetu
Oświaty i Pisan-
ni. Kraszewskiego 14.
3525

UNIEWNIAM
w e k s i o w r z e z o-
wa imbiusowa 12. Lud-
wica Wajor, 7 weso-
po 100 złotych łodzi,
podczasami przez Jana
Urbanińskiego. Seta-
szów — wiesi Golewin-
cm. 4001

KUPNO I SPREADZ

PARA KONI (dłazca)
pózw w dobrym stania
tanio do sprze-
nia. Klimonow, am-
indolizacji. 4165

ROZNE

SZKOŁA HANDLOWA
mieszka Fredala, zawo-
dowa, w Sosnowcu
Iargowa 12, przyjmuj-
je zapisy do klasy I
i II. Wzrostowicz z od-
ciągów szkoły po-
wozowej lnh 3 klas
gimnazjum. 3990

LOKALE

DWA POKOJE
z kuchnią słoneczną
do wynajęcia, Miła 8.
4069

**NAJUPORCZYWSZE
BÓLE GŁOWY**
USUWA
KOWALSKINA
ALE KONIECZNE
Z TYM ZNAKIEM
FABRYCZNYM
FABRYKA CHEM. FARMACEUTYCZNA
PAP. KOWALSKIE WARSZAWA

zaczął się wypytywać szczegółowo o okoliczności śmierci Morse'a, tak jak poprzednio Frawley'a, a nie jeszcze z mniejszym rezultatem. Przecież nie mogło niegnać wątpliwości, że obaj zginęli z tej samej ręki i przyczyną — może nawet tej samej o Huber Kingery — z czego wynikało, że rozwiązanie zagadki jednej z tych śmierci rozwiązywałoby automatycznie pozostałe. Jednakowoż wypytał nas pokolei, chociaż musiał już wiedzieć więcej niż ktokolwiek z nas, oczywiście z wyjątkiem mordercy. Ta świadomość, że mamy mordercę pośród siebie była najgorsza ze wszystkich. Ktoś z nas miał na sumieniu dwa życia, może trzy. Z tego wynikało, że my, niewinni, byliśmy narażeni na ciągłe niebezpieczeństwo — z niewiadomej strony. I nie mogliśmy się strzec, bo nie wiedzieliśmy, przeciw komu.

Gdy minie zawieja...

(Te Mystory of Hunting's End)
Przekład autorystyczny z angielskiego

66 — Nie pani nie będzie. Zmarła pani i to wszystko. Istna lodowina ten pokój. Pojźmyż tu ognia. Panno Saro...
Urwał i dokończył rozwekłym szepceniem:
— Czy — pani — pomyślała — że teraz — nikit rze — ma — alibi — nawet — pani?
Otworzył drzwi i wyszedł do hawliantów. Naturalnie. Nikit nie miał alibi. Nikit. Nawet ja.

ROZDZIAŁ XV.

Siedzieli koło ognia tak jak poprzednio. Aneta zdążyła farbaż z głowy i przypasała na normalne miejsce. Juljan Barre stał w oknie i patrzył z zniechęceniem oczyma na szybko zapadający zmierzch. Lat siedział. To były jedne zmiany w grupie. Teresa paliła poręczkowo. Brunker sterował z głębi, podobny do manekina z żółtoróżowego wosku z niedomalowanimi bławianami i rzeszami. Helena wspierała się o meza. Twarz miała w centki, oczy i nos czerwone od płaczu. Juljan siedział wśród swoich pajęczyn, prosił jak drąg. Strasznie było pomyśleć, że z pomiędzy tych groszaki ubliży dwie osoby i że o tyle zaośnie się pole podjeżer.

Prawdę mówiąc, zdrziwłem się, gdy O'Leary

jace chytra, niebieskie oczka, pod którymi skórka faldowała się w czerwona-woski.

— Wcale nie wiedziałam. Jamma! Tylko łutę łutbie, jak mi ona lezi po kuchni.

— Czy to znaczy, że cały dzień nie za-
rzebiście do komórki ani razu?

—Certainement. Pocz! Nie potrzebowałem stemaż niczego, ani majki, ani kanwuru, ani kaszy owianej, bo mam to wszystko w szpizarni. I po drną gie, kłoby jedł to bez niczego?

Ramiona jej, wielkie, tuste łapy i chytra nie-
bieskie oczka były w ciągłym ruchu.

—Pierdał się przy swoim na amen. Nie wie-
działeś mi o nowem zabójstwie, nie wiedziała o trupie w komorze, nie słyszała w nocny żadnych hała-
sów. Była niewinna jak baba, dzwiała się tylko...
— Je pan Morse został zabity drutem od włóczki. Daweła do zro-
umienia, że jeżeli drut był moją własnością, to...

Wszyscy byli niewinni. Wszyscy zakładali się,
że nie wiedzieli o niczem z takimi pozostami szcze-
zości, że zaczęłam im wienżyć. A jednak ktoś zabił
Morse'a, według wszelkiego prawdopodobieństwa
ten sam, który ogłosił O'Leary'ego. Kiedy O'Leary
jął w wyprawy, jakich okolicznościach zna-
lezione go nieprzytomnego, Brunker pokazał po-
grzebaczą, mówiąc:

— To leżało na podłodze przy panu.
Juljan i Barre poparli jednogłośnie to zezna-
nie, a O'Leary poparłszy, z dziwnym wyrazem
na narzędziu, który o mało nie pozabawiło go życia i ka-
zał je odnieść z powrotem pod kominek. Brunker

D. c. n.

PKO. Warszawa 61.553
Katowice 302.712

WARSAWA
Wieża milimetrów jednoladowo: na 1-iej stronie, względnie przed tekstem 60 gr. w tekście 45 gr.; za tekstem 20 gr. Ogłoszenia drobne 10 — 30 gr. za każdy wiersz. Ogłoszenia drobne o zgubionych dokumentach i poszukiwaniu pracy po 3 gr. za wiersz. Stronkić zpań przed tekstem i w tekście 20 mm. za tekstem 35 mm. Numery ogłoszeń płatne. Za terminowy druk oraz przestrzeżenie miejsca ogłoszeń Admin. nie odpowiada.

Seryjne drobne ogłoszenia.
Je 10 wierszy — 5,00 zł.
30 drobnych ogł. — 5,00 zł.
20 drobnych ogł. — 13,00 zł.
10 drobnych ogł. — 7,00 zł.
5 drobnych ogł. — 4,00 zł.

Za każdy wiersz dodatkowy dopłaca się o 5 gr.